

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Qvod munus sit vel esse debeat Imperatoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

uatim quomodo huic morbo tam graui medendum sit, ab eo exquirat. Ille quod Gamaliel quondam suasisset Phariseis atque Scribis, optimum esse consilium, neque Deo repugnandum esse dicit: *Si enim, inquit, à Deo hoc est quod cœpi, frustra repugnabunt homines; si ab hominibus, facile dissipabitur.* Verum sane Vaticinium: quum videamus iam Lutheri fidem ad tam paucos redactam, sic vt Sectores eius nomen eius erubescant, Euangelicorum, Reformatorum, & similibus nominibus sese insignientes: imo rami seu stiones ex hac arbore enati iam multo amplius se diffundunt, quam ipse truncus. Nam quemadmodum malus Cydonia in altum se erigere ac ramos dilatare non quod pomorum grauitate deprimatur ad terram: sic infausta Lutheranae Hæreseos arbor excrecere non potuit, tor malis fructibus & aliis Hæresibus cito ex ea enatis. Sed ad historię filium redeamus. Luthero ob erroris pertinaciam complices sui mirifice congratulati sunt. Et verissime ille postea scripsit, Nullum Hæresiarcham vniquam existisse qui sententiam mutarit, & ad Ecclesiam redierit. (a) Esse enim hoc peccatum in Spiritum sanctum: ac Dei permisso fieri vt obstinatè illi in hæresi sua moriantur, secundum illud Esaiæ: *Oculos habent, & non vident; aures habent & non audiunt.* A Christo nullum Pontificum aut Scribarum, sed discipulos tantum; nec ab vilo Propheta Pseudopropheta fuisse conuersum. Hoc modo Lutherus ira & indignatione plenus è Conuentu VVormaticensi digressus est, quem ille postea magnum Agonem, circum, pulueremque, gloriæ denique triumphum appellauit; sibi ipsi iratus, quod tam stulta humilitate (sic enim atebat) vsus esset. Suaferant nonnulli vt captiuus detineretur: sed Imperator fidem ei datam seruare voluit: Quamuis vero mandasset ei Cæsar, ne in itinere concionaretur aut scriberet; Lutherus tamen huius mandati immemor aut contemtor, & publice Isenaci in Thuringia concionatus est 3. May. ac retro ad Principes Fridburgi scripsit. Remisit etiam Caduceatorem seu Fecialem Imperatoris, ne ipsius actionum esset arbiter. Fama quoque tum sparsa fuit, Lutherum fuisse captum, violata fide publica & saluo conductu: vt scilicet populi animus & tentaretur simul & commoueretur. Delituit deinde in arce Alstatteni satis munita, dicta VVarteberga in quam à duobus nobilibus viris laruaris & eorum binis ministris, in Silva inter Isenacum & VVittebergam ex condito quasi captus sub mediam noctem iu-

su Friderici Electoris Saxonie inductus fuit accepto à Duce Saxonie mandato ne inde digrederetur, quod nihil ei tutum videretur, per publicum Cæsaris Edictum proscripto: quod dictum hoc loco, vtpote res multas ad historiam hanc pertinentes particulatim explicans, adscribendum putauit.

CAROLI V. IMPERATORIS
contra Lutherum eiusque nouam doctrinam Edictum propositum Anno
1521. 8. Maij.

CAPVT XIV.

ARGUMENTUM.

- I. Quod munus sit vel esse debeat Imperatoris.
- II. Lutherus noua hæreseos auctor.
- III. Lutherus antiquarum hæreseon renouator.
- IV. Varia Imperatoris antequam sententiam contra Lutherum pronuntiaret, considerationes.
- V. Imperatoris contra Lutherum Resolutio.
- VI. Imperatoris de non legendis vel imprimendis Lutheri libris Edictum.

I. CAROLVS V. diuina fauente Clementia electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germania, Hispaniarum, vtriusque Sicilia, Hierusalem, Vngaria, Dalmatia, Croatia, &c. Rex: Archidux Austria, Dux Burgundia, Brabantia, Styria, Carinthia, Carniola: Comes Habspurgi, Flandria, & Tyrolis &c. Vniuersis & singulis sacri Romani Imperij Electoribus, aliisque Principibus tam Ecclesiasticis quam secularibus: Archiepiscopis, Episcopis, Prælatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militibus, Clientibus, Præfectis, Præsibus, Iudicibus, Scultetis, Burgimagistris, Consulibus, Scabinis Ciuitatum, Oppidorum, Villarum, Terrarum, & quorumuis aliorum locorum Communicatibus: nec non Vniuersitatum Studiorum Gymnasiorum Rectoribus, & locorum tenentibus, seu Officialibus eorundem, ac Cateris quibuscumque nobis, tam iure sacri Imperij quam hæreditario, aut alio quocunque modo subiectis: & fidelibus dilectis, cuiuscumque status, gradus, aut conditionis sint, & ad quos presentes, vel earundem exempli, nostro, vel alicuius Prælatis Ecclesiastici sigillo, sine etiam publici Notarij manus subscriptione, communicatum peruenerit, gratiam Casaream, & omne bonum. Ad veri Romanorum Imperatoris officium pertinet, non solum fines huius sacri Imperij: quod præde-

a Lib. I. contra Oecolamp. & Zuingl.

cessor

cessores nostri, Germaniæ Principes, ob defensionem S. Romanæ & vniuersalis Ecclesiæ suo suorumque sæpius effuso sanguine, per diuinam gratiam sibi quaesierunt, ad Orthodoxam viam adductis vel expulsi infidelibus, propagare. Verum etiam, ne qua hereseos labes aut suspicio, in iam sibi subditis Nationibus sacrosanctam Religionem nostram commaculet, summo studio prouidere: At si qua iam oriri cœperit, eam omni ope, omnique cura, iuxta normam, à Sancta Romana Ecclesiâ hæcenus obseruatam, delere penitus & extinguere. Quod si quis alius è Maioribus nostris, tanto Nos magis prestare debemus, quanto Dei Opr. Maximi immensa benignitas Nobis plura Regna & Dominia, pluresque & magis bellicosos populos, maioresque vires, quam iam multus sæculus alicui Principi, qui hisce titulis sit potitus, ad sua S. fidei tutelam & incrementum, elargiri dignata est. Accedit, quod quum ex patre no genere, è Christianissimis Imperatoribus & Archiducibus Austria, Ducibusque Burgundia: Ex materno vero, Catholicis, Hispaniarum, Sicilia & Hierusalem Regibus, sumus orti: quorum omnium, pro fide Christiana, res præclare gestas, nulla unquam delebit obliuio: Non sine graui conscientia nostra onere, & perpetua nominis nota, quadamque veluti nebula, scelicibus ineuntis Principatus nostri auspicijs offusa, factum crederetur, si, qua iam ab hinc triennium pullulare in Germania cœperunt, nouas quasdam hereses, immo verius iam saepe olim per Concilia, & summorum Pontificum decreta, approbante Ecclesiâ, damnatas, & nunc denno, veluti ab Inferis erutas, altiores iacere radices, vlla nostra negligentia passi esse videamur.

II. Sane, vestrum neminem ignorare existimamus, quibus erroribus & heresibus, ab Orthodoxa fide longe alienis quidam frater Martinus Lutherus, Ordinis Sancti Augustini, Religionem Christianam, in hac præsertim Incolta Germanica Natione, omnis infidelitatis & heresum perpetua oppugnatrice ita inspicere conatur, vt nisi mature occurratur, tota hæc Natio, & deinde serpente contagione vniuersa Christiana Respublica, in abominandum schisma, & honorum morum pacisque, ac tandem detestandam sui perniciem, prolapsura videatur. Quapropter, non immerito commotus Sanctissimus in Christo Pater Dominus Leo X. Sacrosanctæ Romanæ & Vniuersalis Ecclesiæ Summus Pontifex: ad quem fidem Catholicam, & Ecclesiæ Sacramenta curare spectat prædictum Martinum à principio clementer & paterne monuit, & hortatus est, vt à nefandis huiusmodi inceptis desisteret, & iam sparsos errores reuocaret. Quod cum ille neglexisset, & peiora semper prioribus adderet: idem Beatissimus Pater, ad opportuna, neque tamen insueti remedia procedere statuit. Itaque conuocatus sapiens Re-

uor endissimis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Episcopis, ac alijs Prælati, nec non Regularium ordinum Prioribus seu Ministris generalibus, accersitisque pluribus scientia & probitate præstantibus viris, & in omni doctrinarum & linguarum genere eruditis, ac diuersarum Christianarum Nationum Doctoribus & Magistris: Prædicto tamen Martino prius vocato ac citato, ac in contumacia persistente, ipsius scripta, tam Alematico quam Latino sermone edita & edenda, vt perniciofa, & fidei vnitatiq; Ecclesiæ contraria, Authoritate sua Apostolica præfatorumque ad hoc accedente Cardinalium consilio & assensu, ac Episcoporum & prælatorum, Doctorumque & Magistrorum matura deliberatione, damnauit, & vbiq; locorum comburenda, prorsusque abolenda censuit & decreuit. Martinum vero ipsum, nisi infra certum expressum terminum, à publicatione Decreti sanctitatis sua, mutata sententia, se errores suos reuocasse, & ad pœnitentiam redysse, docuisset: vt in obedientia & iniquitatis filium, vt schismaticum & hereticum ab omnibus euitandum, & prout iura postulant, puniendum declarauit, sub pœnis & censuris, que in Apostolicis literis, Bulla plumbea communitis, & super hac re editis, latius continentur. Quas ad nos, vt pote Christiana fidei verum & supremum propugnatores, & Sedis Apostolicæ, sanctæque Romanæ & Vniuersalis Ecclesiæ Primarium filium, & Aduocatam, per suum, & dictæ Sedis spiritualem Nuncium & Oratorem, honorabilem virum nobis dilectum, Hieronymum Alexandrum, eiusdem Sedis Protonotarium, & Apostolicæ Bibliothecæ Præfectum, dedita ad hoc opera, misit: petens atque requirens, vt pro officio ac debito Imperiali dignitatis, in vniuerso primum Romanorum Imperio, deinde (quod Catholicum Regem & Christianum Principem decet) in ceteris etiam Regnis, Dominijs & Prouincijs nostris, & præsertim in Germania, præstito in auxilium fidei Catholice brachio seculari, omnia & singula in tam dictis literis Apostolicis contenta, immobiliter obseruari, & executioni mandari iuberemus. Post quas quidem prædicto Martino factas à Summo Pontifice, Monitionem, Vocationem, Citationem, & ipsius tandem Condemnationem, nec non præsentatas Nobis eiusdem Beatissimi Patris literas, Bullamque Apostolicam, per varia & diuersa loca Germania publicatam, & nostro iussu & mandato, non solum Louanij in Inferioribus Dominijs nostris: verum & Colonia, Treueris, Moguntia, Leodij, executioni demanadatam, tantum absuit, vt idem Martinus respiceret, errataque sua reuocaret, & petita absolutiois venia, in gratiam cum Summo Pontifice & sancta Ecclesiâ redire procuraret, vt etiam de stabilitores peruersi ingenij sui fructus in dies ederet, & perinde, ac in manifestam

Eccle-